

het geheim van de vleesdief

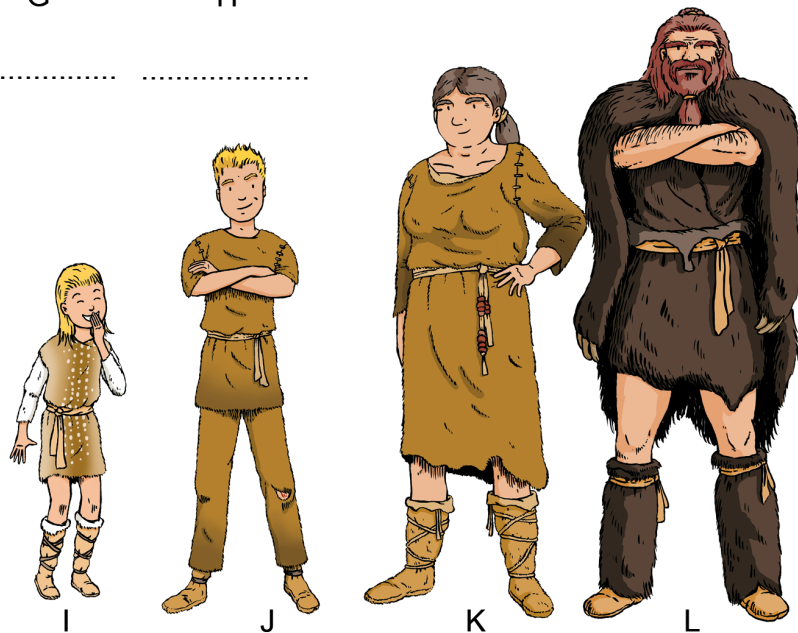
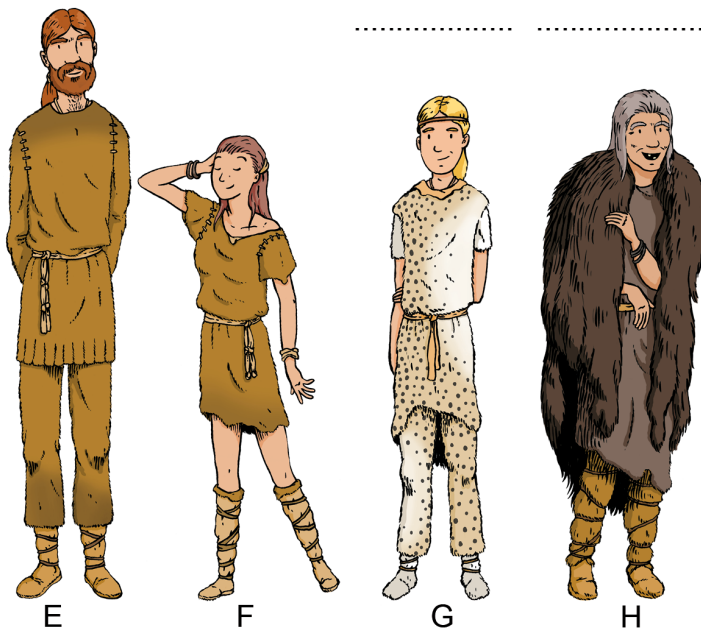
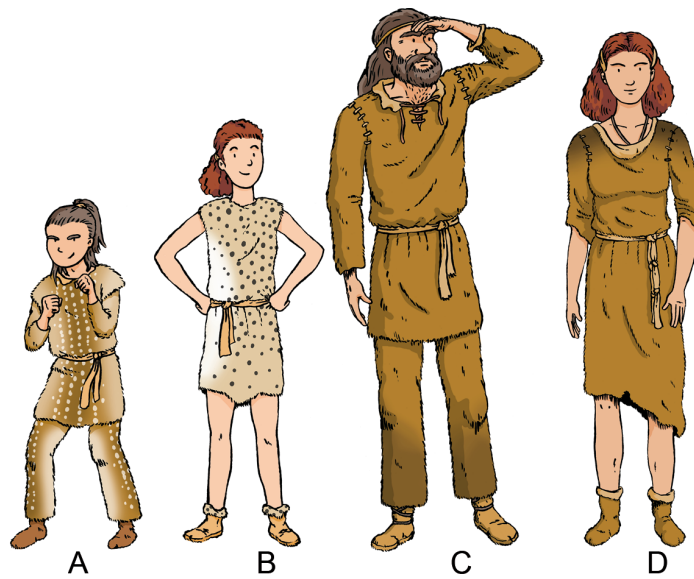
Verhaal behorend bij het educatief programma **Jagers en Verzamelaars in Twente**

Vul de namen in die
de leerlingen voor hun
stamlid hebben bedacht.
In het verhaal schrijft u
met zwart de naam over
de bijbehorende code
heen.

het geheim van de vleesdief

De avond valt. Drie vrouwen zitten bij een kampvuur. Iets verderop zitten een paar meisjes, in elkaar gedoken. Het is koud. De bladeren ritselen in de wind. Bij de meisjes zit ook een kleine jongen. Hij heet **A** en zijn gezicht staat op onweer. “Ik wou dat ik was meegegaan”, zegt hij. “Dan hadden we hem allang te pakken.” “Wie?” vraagt **I**, het kleinste meisje.

Ze schaaft met een steen aan een witte ring. Hij wordt zo mooi dat haar vader vast niet zal geloven dat hij van de hoorn van een oeros is. “Die valse vleesdief natuurlijk. Met één pijl had ik hem gedood. Ik weet het zeker.” **F**, een lang meisje gekleed in een hertenhuid, schrikt. “Zeg niet zulke stomme dingen. Je weet best dat je nog niet mee mag als de mannen langer dan een maan* wegblijven. Je zou ze alleen maar ophouden.” **A** kijkt haar kwaad aan, maar hij houdt zijn mond. “Dan kan ik nog beter mee,” zegt **B**, de oudere zus van **A**; “ik ben veel sneller en ik ben beter in bomen klimmen dan jij.” Ze kijkt haar broertje uitdagend aan. “Jij bent helemaal niet sneller!” roept **A**. “En ik ben veel sterker, want ik ben een jongen.” “Nou, die andere jongens zijn anders ook niet zo snel. Ze zijn al een heleboel manen weg”, zegt **F**.

“Misschien komen ze nooit meer terug!” zegt **B** angstig. Dan klinkt een luide stem bij het vuur. Het is **D**, **B**’s moeder. “Natuurlijk komen ze terug! Je vader is een slimme jager. Hij is altijd teruggekomen. En dat zal deze keer niet anders zijn.” Maar als **D** zich weer tot de vrouwen richt, spreekt ze andere taal. Ze fluistert: “De meiden hebben gelijk. Ik ben ook bang dat er iets mis is.”

*Eén maan is één nacht.

Tegenover haar zit **K**, de vrouw van de stamleider.

K kijkt angstig naar de mysterieuze tand die om haar nek hangt.

Misschien zijn ze gegrepen door het monster met de doornentanden!” “Onzin, zo’n monster bestaat niet,” zegt **D**. Met een botsplinter naait ze een pees door een hertenvacht. “Maar ik maak me wel zorgen. Deze plek is niet goed voor ons. Natuurlijk, we hebben heerlijk vers water en er zijn veel vruchten. Maar dieren laten zich niet zien. We zien alleen maar berensporen en horen alleen maar wolven. En wanneer we vlees hebben, verdwijnt het. Zodra de mannen terug zijn, moeten we op zoek naar een andere kampplaats.”

Een paar manen geleden zijn de drie mannen en de twee grotere jongens vertrokken. Op hertenjacht en op zoek naar de dief. Iedereen was hongerig. Er was weinig te eten. Al sinds de maan rond was als de zon.

Af en toe vingen ze een vis, een eend. Maar ze hadden pech bij de jacht op het grote wild. Gelukkig waren er noten, wat droge bessen en wortels. Van de dieren die ze vingen aten ze uit pure armoede alles. Zelfs het afval dat ze anders altijd ver weg begraven uit angst voor wolven en beren. Die willen ze niet naar hun kamp toe lokken. Nu hebben ze zelfs de huiden afgelikt. Wie weet wanneer ze weer een hert zullen vangen? Tot overmaat van ramp zijn er ook nog hele hertenbouten en eendenvleugels verdwenen. Het is om woedend van te worden. Er moet een ongewenste gast bij hun kamp ronddwalen. Een akelige slimmerik, want er is steeds geen spoor te bekennen.

Is het een dier? Of een mens? Als het een mens is en hij is alleen, dan heeft hij niet veel keus. In je eentje jaag je niet zomaar even een hert bij zijn kudde weg om hem daarna met een speer of pijl te doden. Waarschijnlijk dwaalt hij rond in de buurt van de stam om af en toe een stuk vlees te stelen.

De vrouwen, de meisjes en A hopen dat de anderen snel terugkomen met een goede buit en nieuws over de vleesdief.

“Ik ga slapen”, zegt D. “De kinderen liggen al in de tent.”

“Morgen komen ze vast terug,” zucht K, maar het klinkt niet alsof ze het gelooft. De derde vrouw, H, houdt de eerste wacht. Ze is de oudste van de stam. Eén van de mannen die op jacht zijn gegaan, is haar zoon. De jongere vrouwen kruipen in hun tenten van hertenhuiden en gaan dicht tegen hun kinderen aan liggen.

H kijkt angstig het duister in. Ze wil het niet toegeven, maar de ontwikkelingen van de laatste tijd hebben haar bang gemaakt. Eerst vond J, de zoon van de stamleider, die grote tand die zijn moeder nu draagt. Die moet wel van een vreselijk monster zijn. Toen verdween er steeds meer vlees. Ze merkt dat ze er slap van wordt dat er zo weinig vlees te eten is. Wakker blijven nu! Ze heeft een goede hertenbout nodig om op krachten te komen. Het water loopt haar al in de mond als ze er aan denkt.

Dan hoort ze de roep van een uil. Maar is het wel een uil?

H springt op en luistert. Nee, ze weet het zeker: dat is geen uil. Dat is de roep van E , haar zoon! Zo kondigt hij aan dat ze er aankomen. Snel maakt ze de anderen wakker. Ze zijn terug! Daar ziet ze de schaduwen in de verte. Iedereen is erbij. Wat een opluchting! En zo te zien hebben ze iets gevangen! De vrouwen en kinderen komen uit hun tenten. A stuift op de mannen af. B roept "Papa! Papa! Is papa erbij?", terwijl ze naar C zoekt. F weet niet naar wie ze het liefste toe wil rennen; naar J , een van de jongens, of naar E , haar vader. "Papa! Ik heb een ring voor je gemaakt!" schreeuwt I zodra ze L ziet, de leider van de stam.

De mannen zien er vermoeid uit. De gespikkelde lynxhuid van E 's zoon G zit onder de modder. J en C hebben rode schrammen op hun armen. De kleding van C en E zit onder het bloed, maar dat kan ook van de herten zijn die ze hebben gedragen.

K en D beginnen meteen met het schoonmaken van het vlees.

De meisjes B en I helpen hun moeders.

Iedereen zit zwijgend bij het vuur. Alleen de kleine A kan zijn nieuwsgierigheid niet langer bedwingen: "Hebben jullie de vleesdief gepakt? Waarom bleven jullie zo lang weg? Waarom mocht ik niet mee?" "Stil A, L zal spreken als de tijd er klaar voor is" zegt zijn moeder D. "En je weet best waarom je niet mee mocht. Je bent nog te klein voor zo'n lange gevaarlijke tocht." Maar L spreekt al. "We hebben niemand gevonden. Maar vanavond zal blijken wie de vleesdief is." Hij opent zijn hand en toont een steen in de vorm van een slak. "De vleesdief is een van ons. De toversteen van mijn vader heeft het me in mijn droom gezegd."

De hele stam zwijgt. Alleen het knetteren van het vuur is te horen. En even het fladderen van een watervogel. Niemand durft iets te zeggen. Behalve

H: "Vertel het ons als je weet wie de vleesdief is." Maar L zwijgt. "Dan zal de vleesdief zelf moeten spreken," zegt de oude vrouw.

"De vleesdief zal spreken," zegt L. "Maar niet voordat wij hebben gegeten."

Bij het licht van het vuur tekent G met oker op een platte steen.

A kijkt mee. Zijn honger is enorm, maar zijn nieuwsgierigheid misschien nog wel groter. G tekent vier lijnen naast elkaar. Precies zoals de schrammen op de arm van J, G 's vriend!

"Wat is er gebeurd met jullie?" Maar G antwoordt niet. Hij kijkt zwijgend naar zijn tekening. "Dan vraag ik het wel aan J."

Maar waar A ook kijkt, hij vindt hem niet. Ook F ziet hij niet.

Haar snijsteen ligt op een vacht, naast de houten armband die ze aan het maken is. Maar de jongen en het meisje zijn nergens te zien.

Pas bij het eten is de groep weer compleet. Iedereen is razend nieuwsgierig naar de verhalen over de jacht. En misschien nog wel nieuwsgieriger naar de ontmaskering van de vleesdief. Maar de honger is het ergste. Ze smullen van het geroosterde vlees. Pas als er bijna alleen nog botten over zijn, knikt **L** naar **C**. En **C** vertelt.

“Meteen de eerste dag hadden we een spoor beet van een flinke groep herten. We achtervolgden ze tot ver van ons kamp. Toen we dichterbij kwamen, werd het donker en moesten we kamp maken. **G** maakte een vuur voor ons. We waren moe van de tocht en slap van de honger. De volgende dag moesten we vlak langs het water lopen om de herten te volgen.

De sporen verdwenen in de zompige grond. **G** liep voorop en ineens schreeuwde hij: 'Moeras! Moeras!' Toen we bij hem kwamen was hij half in de grond verdwenen. Het kostte veel tijd om hem eruit te halen. Daarna kon ik gelukkig een bever vangen. Daar moesten we het die dag mee doen."

Iedereen kijkt naar **G**. **H** doet even haar ogen dicht en dankt de goden voor het redden van de zoon van haar zoon. Het zou niet de eerste keer zijn geweest dat het moeras een leven nam.

"Vertel ze nou maar van de wolven" zegt **L**, "de kinderen zijn moe."

C gaat verder: "De volgende dag vonden we het spoor terug.

We schoten twee grote herten en een jong. We hadden zoveel honger dat we onze tanden meteen in het vlees zetten. De rest hakten we in stukken. Het vlees was zwaar, dus konden we niet snel lopen. We kwamen die nacht niet meer thuis.

Nachts hoorden we wolven. Ze hadden het bloed geroken van het vlees. We stonden snel op en liepen verder, ook al was het nog donker. We hoorden de wolven dichterbij komen en vlak voor de zon opkwam haalden ze ons in.

Ze sprongen op **G** en het vlees dat hij droeg.

Ik rende erop af en probeerde een van de wolven te steken, maar ik miste.

Gelukkig schoot **E** een pijl recht in de borst van de wolf.

De andere wolven liepen nog steeds om ons heen. **L** schreeuwde ' **G** !

Gooi je vlees naar ze toe!'. Dat deed hij en **L** riep: 'En nu allemaal rennen!'

De wolven doken op het stuk vlees en wij konden er met de rest van het vlees vandoor. We hebben de hele dag gelopen. We wilden niet nog een nacht slapen in het bos. We liepen zo snel als we konden, om de wolven niet mee te lokken."

C is klaar met zijn verhaal.

“En nu zijn we hier”, besluit L .

Iedereen heeft ademloos zitten luisteren. Het vlees is bijna op. Kleine I , B en G liggen rond het vuur. I en G slapen al. B bedenkt, net voordat haar ogen ook dichtvallen, hoe graag ze eens mee zou gaan op zo’n tocht.

J pakt het laatste stuk. “Wat eet je veel, J . Heeft onze tocht je zo hongerig gemaakt?” vraagt E , de werktuigmaker van de stam.

J knikt en bloost. Maar in het licht van het vuur vallen zijn rode wangen niemand op. Niemand, behalve F . Even later staat J stilletjes op. “Ik ga even naar de witte bomen.” Zijn vader L knikt. Net als de rest is hij sloom van het eten. F ziet met angstige ogen hoe J in de duisternis verdwijnt. Zijn armen houdt hij strak om zijn dikke hertenhuid.

Plotseling klinkt er gehuil van wolven. De hele stam schrikt op.

De wolven zijn een stuk dichterbij dan veilig is! C en L springen overeind en pakken hun speren. Hebben de wolven hen dan toch gevolgd? Maar dit gehuil klinkt anders. Dit zijn hooguit een paar wolven, terwijl normaal een heel roedel aan het huilen slaat.

“Daar zijn ze!” schreeuwt A , “pak ze!”

“Nee, niet doen!” schreeuwt F met tranen in haar ogen.

Twee jonge wolven lopen aarzelend het schijnsel van het kampvuur in. Iedereen staat onmiddellijk rechtop. Klaar om te vechten of te vluchten. Alleen de oude H blijft zitten. “Ik denk dat daar de dieven zijn,” zegt ze kalm. Dan klinkt een andere stem.

“Laat de wolven leven. Ik ben de dief.” Het is J .

F rent naar hem toe en slaat haar armen om hem heen. “Het was mijn idee!” roept ze. C en L staan nog steeds met hun speren klaar.

E heeft zijn boog gespannen.

L heft zijn hand op. “Laat mijn zoon spreken”. Langzaam gaan de wapens omlaag.

“We kwamen de wolven tegen toen we hout aan het sprokkelen waren,” begint J. “Ze waren nog klein. Waarschijnlijk is hun moeder dood,” voegt F toe, “net als mijn mama.” Haar vader, E, heeft zijn speer al neergelegd en loopt naar haar toe om haar te troosten. De vrouw van E en moeder van F en G is heel veel manen geleden door een bruine beer gedood. “We wilden de wolfjes achterlaten, maar ze bleven maar achter ons aan lopen,” vertelt J. “Toen hebben we ze wat vlees gegeven. Dan bleven ze tenminste in het bos. We wilden niet dat iemand ze zou zien of horen. Daarom hebben we ze elke dag vlees gegeven. Zo hielden ze zich stil.”

Een van de wolven is gaan liggen, zijn kop op de knie van J. “Nu moeten ze dood”, zegt C. D knikt: “Ze zijn een gevaar voor de groep”. “Ze zullen heerlijk smaken”, zegt K.

“Doe met ons wat u wilt”, fluistert **J** . “Maar alstublieft, laat de wolven leven. Als we ze het afval geven, slingert er nooit meer vlees rond!” “Dan komen er ook geen andere wolven op ons af en hoeven we niet meer bang te zijn voor de beer,” zegt **F** met gebogen hoofd. Even is het stil. **L** kijkt naar **H** , dan naar **C** en **E** .

Iedereen wacht gespannen af. Dan spreekt de stamleider.

“Jullie hebben vlees weggenomen, terwijl de stam honger had. Dat mag nooit meer gebeuren. Voor straf hebben jullie de komende nachten de wacht. En de wolven krijgen alleen nog vleesafval.”

J en **F** kijken op. “Dus, mogen we ze houden?” “Jullie zijn slimme kinderen. Als de wolven andere beesten weghouden, mogen ze blijven.”

J en **F** vallen in elkaars armen en kussen elkaar. **B** en **I** giechelen, **A** trekt een vies gezicht.

“Ik weet niet of die wacht wel zo’n straf voor ze is. Hebben jullie ons nog iets anders te vertellen, kinderen?” vraagt **H** plagerig. De hele stam moet lachen. De wolfjes huilen zacht.

Dit verhaal vormt de afsluiting van het educatieve programma

Jagers en Verzamelaars in Twente.

Leerlingen van groepen 5 en 6

bezoeken museum TwentseWelle, waar ze

de periode van de Midden-Steentijd leren kennen.

Centraal staat een fictieve groep jagers-verzamelaars

van 10.000 jaar geleden.

Door middel van actieve en diverse

opdrachten geven de leerlingen de twaalf stamleden een

eigen identiteit: de rol in de groep,

familiebanden, voedsel, kleding, enzovoort.

Dit programma is ontwikkeld door

de afdeling Informatie en Publiek van TwentseWelle.

Meer informatie over het aanbod van

educatieve programma's vindt u op

www.twentsewelle.nl.

tekst: *Marc ter Horst*

Loes Schippers

vormgeving: *Mia van Jeveren*

illustraties: *Ineke Koene*

©twentsewelle 2008

TwentseWelle

Het Rozendaal 11
7523 XG Enschede
www.twentsewelle.nl

TwentseWelle

